

FRANSEN JAGEN LANGER, ONDANKS EUROPESE RICHTLIJN

Franse politieke intriges voorrang boven belangen trekvogels

Gerard Ouweneel

De derde juli 1998 was een zwarte dag voor palearctische trekvogels. Op die datum tekende president Jacques Chirac van Frankrijk een nieuwe jachtwet, die voor de jagers in zijn land het licht op groen zette om voortaan vanaf 14 juli te mogen jagen. Het wetsvoorstel kwam van de rechtse oppositie en kreeg steun van de regerende socialisten. De handtekening van Chirac zette de klok terug ten aanzien van huidige grensoverschrijdende vogelbeschermingsinzichten, voor Europa en vooral voor de belangen van trekvogels.

Om in ieder geval trekvogels tijdens de broedperiode te kunnen beschermen, verscheen al in 1979 een Europese richtlijn die de lidstaten aangaf te komen tot een tot het tijdvak van 1 september tot en met 31 januari beperkt blijvend jachtseizoen. Zeker indien in Europees verband genomen maatregelen parallel lopen aan Franse belangen of, nog liever, deze maatregelen voor de natie gunstig uitpakken, pleegt Frankrijk zich ten aanzien van Europese zaken best coöperatief op te stellen. Ontbreekt Frans belang, dan geeft Parijs niet thuis of ligt dwars. De op 3 juli 1998 aangenomen wetswijziging staat haaks op de Europese Richtlijn. Want die richtlijn komt de Fransen niet van pas. Althans, niet de Franse politici en evenmin de 1,6 miljoen Franse jagers, die zich politiek goed hebben georganiseerd en over uitstekende relaties beschikken in Parijs. Toen het parlement op 19 juni instemde met het wetsvoorstel, liet het overgrote deel van de parlementariërs verstek gaan. Gebrek aan interesse of het resultaat van politieke intriges achter de schermen? In ieder geval kwam het tot politieke complicaties, want het voorstel kwam van de rechtse oppositie en kreeg steun van regerende socialisten. Hun communistische coalitiepartners kregen de socialisten niet mee. Die stemden tegen, evenals de fractie van de groenen. In de praktijk betekent de wet dat vanaf 1998 in een groot deel van de kuststreek, in de wet aangeduid met 'domaine public maritime', op veertien juli met jacht op trekvogels kan worden begonnen. Gaat er geen bittere symboliek van uit dat de Franse regering op de dag dat de natie de nationale feestdag viert, toestaat aan te vangen met de jaarlijkse massale schietpartij op noorde-

lijke trekvogels die het land passeren? Overigens betekent de nieuwe wet voor de kuststreek een legalisering van een in feite al bestaande situatie. Want vrijwel jaarlijks pleegde de minister van Environnement, de tegenwoordige 'minister van Aménagement du Territoire et de l'Environnement' op of omstreeks de veertiende juli de jacht te openen. Een zekere symboliek is hieraan niet vreemd. Immers, op die veertiende juli herdenken de Fransen de bestorming van de Bastille, het begin van de revolutie. Vóór 1789 was het jachtrecht voorbehouden aan de Franse adel, nadien aan iedereen. Prompt daagde dan de vogelbeschermingsorganisatie, de Ligue pour la Protection des Oiseaux (LPO), de desbetreffende minister voor de rechter, die de minister veroordeelde. De door de bewindsman te betalen boete ging dan naar de LPO.

Weidevogels

De nieuwe Franse jachtwet kreeg veel aandacht. Zelfs TIME-magazine besteedde in haar uitgave van 20 juli 1998 aandacht aan de zaak, met de kanttekening dat Jacques Chirac zich minder benauwd toont voor acties vanuit Brussel dan voor de boosheid van de Franse jagers. Tegen de wet agerende vogelbeschermers kregen steun van postduivenbezitters. 'Neerlands Postduiven Orgaan' (NPO) gaat klachten indienen bij de Franse regering en de Europese Commissie omdat, volgens de voorzitter, 'het algemeen bekend is dat Franse jagers op alles schieten wat beweegt'. Bij doornemen van de lijst met vogelsoorten die in Frankrijk mogen worden geschoten (tabel 1), wrijft men zich de ogen uit. De lijst telt zestien soorten steltlopers, waaronder Kemphaan, Kie-

Zelfs Zomertalingen schieten staat de Franse regering weer toe!
Foto: Hans Gebuis.

Grauwe Gans	Kolgans	Rietgans	Wilde Eend
Krakeend	Pijlstaart	Smient	Wintertaling
Zomertaling	Slobeend	Krooneend	Tafeleend
Kuifeend	Toppereend	Brilduiker	IJseend
Zwarte Zeeëend	Grote Zeeëend	Eidereend	Alpensneeuwhoen
Auerhoen	Korhoen	Hazelhoen	Steenpatrijs
Rode Patrijs	Patrijs	Fazant	Kwartel
Waterral	Meerkoet	Waterhoen	Scholekster
Kievit	Goudplevier	Zilverplevier	Kanoetstrandloper
Houtsnip	Bokje	Watersnip	Wulp
Regenwulp	Grutto	Rosse Grutto	Groenpootruiter
Zwarte Ruiter	Tureluur	Kemphaan	Rotsduif
Holenduif	Houtduif	Turkse Tortel	Tortelduif
Veldleeuwerik	Merel	Kramsvogel	Zanglijster
Koperwiek	Grote Lijster	Ekster	Vlaamse Gaai
Kauw	Roek	Zwarte Kraai	

Tabel 1. Overzicht van vogelsoorten die in Frankrijk mogen worden gevangen of waar op mag worden gejaagd.

Bron: Ligue pour la Protection des Oiseaux, augustus 1998.

Frans vogelbeschermings-organisatie houdt handtekeningenactie voor petitie aan het Europese parlement en Franse regering

Ook steun uit Nederland welkom

Uit een op 30 juli 1998 in Frankrijk gepubliceerd opinie-onderzoek bleek dat ruim 80% van de Fransen afwijzend staat tegen de jacht op en vangst van vogels tijdens het broedseizoen en de trek. Zelfs 79% van de Franse jagers keuren het af indien collega's tijdens beide voor vogels cruciale periodes zich bezighouden met jacht- en vangstpraktijken. Om zowel tegenover het Europese parlement als de Franse regering via een petitie afkeer te laten blijken van de nieuwe voor vogels zo ongunstig uitpakkende Franse jachtregels, is de nationale vogelbeschermingsorganisatie, de Ligue pour la Protection des Oiseaux (LPO), in augustus 1998 begonnen met het verzamelen van handtekeningen. Omdat het om trekvogels gaat, afkomstig uit Noord-West-Europa, hoopt de LPO niet alleen uit Frankrijk maar uit heel Europa handtekeningen te krijgen. De LPO heeft de Stichting Het Vogeljaar verzocht om medewerking. Vogelwerkgroepen en anderen die bereid zijn via hun organisatie of zelf voor verdere distributie zorg te dragen, krijgen na schriftelijk verzoek (kaartje) aan Jaap Taapken, Bilderdijklaan 25, 3743 HR Baarn een formulier. Via zelf te maken fotokopieën kan dan verspreiding plaatshebben. Ieder formulier kan tien handtekeningen bevatten, inclusief aanvullende gegevens van degenen die de petitie steunt. De van handtekeningen voorziene formulieren dienen direct door de vogelwerkgroep of anderen te worden gezonden aan onderstaand adres.

■ Oiseaux Migrateurs/LPO, BP 263, F-17305 Rochefort Cedex, France.

vit, Tureluur, en Grutto, onze weidevogels, waarvoor Nederlandse vogelbeschermers zich het vuur uit de sloffen lopen met programma's om de slinkende bestanden te hulp te komen. Voorts een reeks op noordelijker breedten broedende steltlopers en soorten als Zomertaling, Waterral, Veldleeuwerik, Zanglijster, Tortelduif en nog meer coryfeën van Noord-West-Europese vogelbeschermers.

Maar er is meer. Half juli is het broedseizoen nauwelijks achter de rug en de onervaren jongen zijn dan net vliegvlug. Bovendien raken de vogels dan in de rui, waardoor ze een kwetsbare periode ingaan.

Voorbeeldfunctie

Op wat uitzonderingen na staat de Franse wet toe dat tot en met de laatste dag van februari wordt gevangen en gejaagd. Die uitzonderingen zijn Wilde Eend waarvoor de jacht sluit op 31 januari, Tafeleend, Kuifeend en Kievit tot 10 februari mogen worden geschoten en Grauwe Gans, Krakeend, Wintertaling, Zomertaling, Meerkoet, Brilduiker, Krooneend, Goudplevier, Tureluur, Kemphaan, Grutto en Veldleeuwerik waarvoor de vangst en de jacht pas sluit op 20 februari. Dat betekent dat op soorten als Grutto, Tureluur en Veldleeuwerik in Frankrijk ruim zeven maanden per jaar de jacht is geopend.

Frankrijk spant zich graag in opdat de natie binnen de volkerengemeenschap kan schitteren. Soms hebben die inspanningen zelfs iets krampachtigs. Met de op 3 juli 1998 door president Jacques Chirac, eerste minister Lionel Jospin en de minister Dominique Voynet ondertekende wet, slaan de machtshebbers de plank pijnlijk mis en zetten ze, op de drempel van de eenentwintigste eeuw, de klok terug naar de negentiende eeuw. Wat betekenen de belangen van trekvogels indien meer zekerheid voor de zetel in het gerieflijke regeringspluche binnen bereik ligt? Voor het Elysée was die keus blijkbaar niet moeilijk. En nu afwachten hoe het Franse voorbeeld zal uitpakken bij andere (mediterrane) landen van de 'Europese Gemeenschap'.